

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»**

**Факультет філології, психології та педагогіки
Кафедра психології та педагогіки**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
та навчальної роботи

А.М. Мартиненко А.М. Мартиненко

серпень 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТАРНИХ МАТЕМАТИЧНИХ
УЯВЛЕНЬ ДОШКІЛЬНИКІВ»**

(назва навчальної дисципліни)

підготовки **бакалавра**

(назва ступеня вищої освіти)

спеціальності **012 Дошкільна освіта**

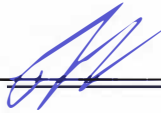
(код і назва спеціальності)

**Полтава
2024 рік**

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія і методика формування елементарних математичних уявлень дошкільників» для студентів спеціальності 012 Дошкільна освіта, першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Складена відповідно до освітньої програми «Дошкільна освіта», 2023 року.

Розробник: Гришко О.І., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології та педагогіки

Погоджено:

Гарант освітньої програми Клевака Л.П .

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології та педагогіки

Протокол від «27» серпня 2024 року №1

Т.в.о. завідувача кафедри психології та педагогіки Шевчук В. В.

«27» серпня 2024 року

Схвалено навчально-методичною комісією факультету філології, психології та педагогіки

Протокол від «29» серпня 2024 року № 1

Голова навчально-методичної комісії Чернишов В. В.

«29» серпня 2024 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Форма навчання	
		Денна	
Кількість кредитів – 7	Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка	Обов’язкова	
Загальна кількість годин – 210			
Модулів – 1	Спеціальність: 012 Дошкільна освіта	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		2-й	
		Семестр	
		3-й	4-й
		Лекції	
Індивідуальне завдання – курсова робота	Ступінь вищої освіти: бакалавр	16 год.	22 год.
		Практичні	
		20 год.	26 год.
		Самостійна робота	
		54 год.	27 год.
		Курсова робота	
			45 год.
		Вид контролю:	
		диференційований залік	екзамен

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 84/126.

2. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної є сприяння формування інтегральної компетентності майбутнього вихователя, що визначена вимогами освітньої програми, формування системи знань з організації роботи щодо розвитку елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку, сприяння значному просуванню на шляху професійного вдосконалення.

Упродовж опанування курсу студенти повинні набути таких **компетентностей**:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосовування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.

КС-4. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).

КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення дисципліни є навчальні дисципліни «Психологія дитяча».

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен оволодіти такими вміннями й навичками:

ПР-04. Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-07. Планувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей та потреб дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.

ПР-14. Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.

ПР-18. Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний порогів рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82 – 89	B	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє	Достатній , що забезпечує здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.

			самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	
74 - 81	C	Добре	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	Достатній, конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64 - 73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постановку стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядались з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній, що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.
60 – 63	E	Достатньо	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постановку стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень і володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній, що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.
35 - 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання диф.заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни здобувач виконав, працював він пасивно, його	Низький, не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються

			відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є неправильними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	при вивченні дисципліни.
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену.	Незадовільний , здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Під час вивчення дисципліни використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

усне опитування та виконання практичних завдань;
стандартизовані тести для здійснення поточного/проміжного контролю успішності засвоєння студентами навчального матеріалу (здійснюється під час проведення практичних занять).

презентації результатів виконаних завдань;
модульна контрольна робота у вигляді стандартизованого тестування (проводиться на останньому практичному занятті кожного змістового модуля) для здійснення підсумкового контролю успішності засвоєння студентами навчального матеріалу;
курсowa робота;
диференційований залік; екзамен.

7. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ І.

Змістовий модуль І. Теоретичні засади курсу «Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку».

Тема 1. Предмет та завдання курсу «Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень дошкільників». Пропедевтичні основи викладання курсу. Предмет та завдання курсу, як науки. Зв'язок методики формування елементарних математичних уявлень з іншими науками.

Практичне заняття №1.

Тема 2. Теоретичні основи курсу «Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень у дітей». Історія розвитку числа та лічби. Письмова нумерація. Системи числення та їх розвиток. Лічбові прибори. Старовинні українські міри. Основні математичні поняття: множина, елементи множини, відношення, операції над множинами; число, натуральний ряд, лічба, цифра, форма, величина та ін.

Практичне заняття №2.

Тема 3. Значення та завдання формування елементарних математичних уявлень у дітей в ЗДО. Значення математичної освіти для всебічного розвитку особистості. Підприємство та математика. Комп'ютеризація. Математичні методи дослідження. Специфічні характеристики математичної науки: точність, лаконічність, логічність, доведеність та ін. Роль математичних знань у всебічному розвитку дошкільників та підготовці їх до школи. Математика – важливий засіб інтелектуального розвитку дитини. Завдання з формування елементарних математичних уявлень у дошкільників (освітні та виховні). Основні показники математичного розвитку дітей.

Практичне заняття №3.

Тема 4. Організація навчання математики дітей дошкільного віку. Планування та облік роботи з формування елементарних математичних уявлень у дітей в ЗДО. Реалізація основних дидактичних принципів навчання у процесі формування математичних уявлень у дошкільників. Зміст навчання математики в ЗДО. Форми організації навчання: колективна, індивідуальна і робота підгрупами. Інтеграція різних видів дитячої діяльності і різних видів занять – важлива умова формування кількісних, просторових, часових уявлень у дошкільників. Методи навчання дітей математики. Ігри та ігрові вправи в навчанні. Специфіка організації та методика проведення занять з математики. Забезпечення пізнавальної активності дитини на заняттях. Особливості організації навчання математики в різновіковій групі ЗДО. Планування роботи з математики в ЗДО. Види та форми планування. Становлення та розвиток методики формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку. Методи навчання арифметики в ЗДО та школі.

Практичне заняття №4.

Практичне заняття №5.

Практичне заняття №6.

Тема 5. Становлення та розвиток методики формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку. С.І. Тихесва, Н.Г. Морозова, Ф.Н. Блехер, Г.М. Леушина, С.Ф. Русова та ін. про формування математичних уявлень у дітей дошкільного віку, розроблені ними програми та методичні посібники. Внесок Г.М. Леушиної в теорію та практику формування елементарних математичних уявлень у дошкільників. Сучасний стан методики навчання дітей математики. Внесок вчених України в її розробку (Г.С. Костюк, М.М. Макляк, М.В. Богданович, О.К. Грибанова, В.К. Котирло та ін). Перспективи розвитку методики формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку.

Практичне заняття №7.

Змістовий модуль II. Методичні положення організації процесу формування елементарних математичних уявлень у дошкільників в ЗДО.

Тема 6. Формування уявлень у дітей про множину в різних вікових групах ЗДО. Розвиток у дітей уявлень про число, лічбу та обчислення в різних вікових групах ЗДО. Методика проведення занять з навчання дітей лічбі, розв'язання арифметичних прикладів та задач. Етапи розвитку лічбової діяльності. Сенсорна основа у формуванні уявлень і понять про множину. Особливості сприйняття та відображення множини дітьми раннього віку. Навчання дітей угрупуванню предметів за різними ознаками. Формування уявлень про рівність та нерівність множин. Розуміння та засвоєння дітьми виразів: стільки-скільки; більш – менш; порівну, по одному, жодного. Методика ознайомлення дітей з множинами в різних вікових групах. Завдання навчання дітей лічби в різних вікових групах дитячого садка. Утворення чисел на основі порівняння множини і дій з величинами. Навчання дітей кількісної та порядкової лічби. Правила лічби. Лічба за участю різних аналізаторів. Особливості розвитку у дітей уявлень про натуральний ряд чисел. Засвоєння взаємозворотних відносин між числами, які знаходяться поруч. Підготовка дітей до обчислювальної діяльності: знайомство з цифрами, умовними знаками (плюс, мінус, дорівнює). Вивчення кількісного складу числа з одиниць на конкретному матеріалі, склад числа з двох менших чисел. Особливості обчислювальної діяльності дітей старшого дошкільного віку. Сприйняття, розуміння арифметичної задачі дітьми сьомого року життя. Методичні прийоми та послідовність роботи з арифметичними задачами та прикладами.

Практичне заняття №8.

Практичне заняття №9.

Практичне заняття №10.

МОДУЛЬ 2

Тема 7. Особливості розвитку у дошкільників уявлень про величину предметів. Методика формування у дітей уявлень про величину предметів та вимірювання величини.

Особливості розвитку у дітей уявлень про форму предметів та геометричні фігури. Методика формування уявлень про форму предметів та геометричні фігури в різних вікових групах. Поняття про величину предметів. Основні якості величини. Особливості сприйняття величини предметів у ранньому та дошкільному віці. Чуттєве пізнання – основа формування уявлень про протяжність. Роль слова в сприйнятті та порівнянні величини предметів. Методика навчання дітей засобом обстеження та порівняння предметів за довжиною, шириною, висотою; ознайомлення з вагою та об'ємом. Розвиток окоміру. Формування у дітей уявлень про вимірювання різних величин за допомогою умовної міри та загальноприйнятих мір.

Практичне заняття №11.

Практичне заняття №12.

Практичне заняття №13.

Тема 8. Геометрична фігура як еталон сприйняття форми предметів. Особливості сприйняття дітьми предметів та геометричної фігури. Обстежувані дії та їх роль у пізнанні форми. Роль слова в сприйманні та формуванні уявлень про форму. Завдання та засоби ознайомлення дітей з формою предметів. Методика навчання дітей вміння розрізняти та називати геометричні фігури. Групування та порівняння геометричних фігур за різними ознаками. Використання дидактичних ігор та вправ у класифікації уявлень про форму.

Практичне заняття №14.

Практичне заняття №15.

Практичне заняття №16.

Тема 9. Особливості просторових уявлень дітей дошкільного віку та методика їх формування. Особливості часових уявлень дітей дошкільного віку. Формування уявлень про час у дітей дошкільного віку. Поняття про простір та просторові орієнтири. Генезис просторових орієнтирів у дітей. Завдання з формування у дітей уявлень та понять про простір. Методика формування у дітей уявлень та понять про простір. Методика формування орієнтування у просторі у дітей різних вікових груп: розрізнення основних напрямків від себе, від предметів; визначення предметів у відношенні один до одного. Ознайомлення дітей з планом та масштабом. Дидактичні ігри та вправи для розвитку орієнтації у просторі. Час і його ознаки. Особливості сприйняття часу дітьми різного віку. Завдання, зміст ознайомлення з системою мір: доба, тиждень, рік, місяць. Розвиток чуття часу у дітей старшого дошкільного віку; здібності планування в часі діяльності, регулювання темпу та режиму роботи з формування, в залежності від відведеного часу та обсягу роботи. Єдині просторово-часові уявлення у дітей.

Практичне заняття №17.

Практичне заняття №18.

Практичне заняття №19.

Змістовий модуль III. Педагогічна взаємодія ЗДО з сім'єю та школою у формуванні елементарних математичних уявлень.

Тема 10. Наступність у роботі ЗДО і школи в навчанні дітей математики. Наступність у змісті та методах навчання дітей математики у ЗДО та школі. Вимоги сучасної початкової школи до математичної підготовки у ЗДО. Цеглинка Лего в ЗДО та НУШ.

Практичне заняття №20.

Практичне заняття №21.

Тема 11. Робота ЗДО з сім'єю з питань логіко-математичного розвитку дітей і підготовки їх до школи. Роль сімейної педагогіки в індивідуалізованому логіко-математичному розвитку дитини. Особливості навчання дошкільника математиці в сім'ї. Форми роботи ЗДО з сім'єю в процесі формування елементарних математичних уявлень: індивідуальні та групові консультації, батьківські збори, семінари, конференції, лекції, «ярмарки ідей» тощо. Місце логічних вправ та завдань, як засобів цікавої математики в педагогічному процесі.

Практичне заняття №22.

Практичне заняття №23.

8. Структура навчальної дисципліни

	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
МОДУЛЬ 1 (3 семестр)						
І змістовий модуль. Теоретичні засади курсу «Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку».						
Тема 1. Предмет та завдання курсу «Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень дошкільників».	12	2	2			8
Тема 2. Теоретичні основи курсу «Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень у дітей».	12	2	2			8
Тема 3. Значення та завдання формування елементарних математичних уявлень у дітей в ЗДО.	12	2	2			8
Тема 4. Організація навчання математики дітей дошкільного віку.	20	4	6			10
Тема 5. Становлення та розвиток методики формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку.	14	2	2			10
Разом за змістовим модулем 1	70	12	14			44
II змістовий модуль. Методичні положення організації процесу формування елементарних математичних уявлень у дошкільників в ЗДО.						
Тема 6. Формування уявлень у дітей про множину в різних вікових групах ЗДО.	14	4	6			10
Разом за змістовим модулем 2 в 3 семестрі	20	4	6			10
Разом за 3 семестр	90	16	20			54
МОДУЛЬ 2 (4-й семестр)						
Тема 7. Особливості розвитку у дошкільників уявлень про величину предметів.	16	4	6			6
Тема 8. Геометрична фігура як еталон сприйняття форми предметів.	16	4	6			6
Тема 9. Особливості просторових уявлень дітей дошкільного віку та методика їх формування.	18	6	6			6
Разом за змістовим модулем 2 в 4 семестрі	50	14	18			18
III змістовий модуль. Педагогічна взаємодія ЗДО з сім'єю та школою у формуванні елементарних математичних уявлень.						
Тема 10. Наступність у роботі ЗДО і школи в навчанні дітей математики.	13	4	4			5
Тема 11. Робота ЗДО з сім'єю з питань логіко-математичного розвитку дітей і підготовки їх до школи.	12	4	4			4
Разом за змістовим модулем 3	25	8	8			9
Курсова робота						45
Разом за 4 семестр	120	22	26			72
Усього годин	210	38	46			126

9. Перелік питань для семінарських занять

№	Назва питань	Кількість годин
---	--------------	-----------------

заняття		для денної форми
	Семінарські заняття не передбачені*	

10. Перелік питань для практичних занять

№ заняття	Назва питань	Кількість годин
		для денної форми
1	Пропедевтичні основи викладання курсу. Предмет та завдання курсу, як науки. Зв'язок методики формування елементарних математичних уявлень з іншими науками.	2
2	Історія розвитку числа та лічби. Системи числення та їх розвиток. Старовинні українські міри. Основні математичні поняття: множина, елементи множини, відношення, операції над множинами; число, натуральний ряд, лічба, цифра, форма, величина та ін.	2
3	Значення математичної освіти для всебічного розвитку особистості. Роль математичних знань у всебічному розвитку дошкільників та підготовці їх до школи. Математика – важливий засіб інтелектуального розвитку дитини. Завдання з формування елементарних математичних уявлень у дошкільників (освітні та виховні). Основні показники математичного розвитку дітей.	2
4,5,6	Планування та облік роботи з формування елементарних математичних уявлень у дітей в ЗДО. Реалізація основних дидактичних принципів навчання у процесі формування математичних уявлень у дошкільників. Зміст навчання математики в ЗДО. Форми організації навчання: колективна, індивідуальна і робота підгрупами. Методи навчання дітей математики. Особливості організації навчання математики в різновіковій групі ЗДО. Планування роботи з математики в ЗДО. Види та форми планування. Становлення та розвиток методики формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку. Методи навчання арифметики в ЗДО та школі.	6
7	С.І. Тихеева, Н.Г. Морозова, Ф.Н. Блехер, Г.М. Леушина, С.Ф. Русова та ін. про формування математичних уявлень у дітей дошкільного віку, розроблені ними програми та методичні посібники. Внесок Г.М. Леушиної в теорію та практику формування елементарних математичних уявлень у дошкільників. Внесок вчених України в її розробку (Г.С. Костюк, М.М. Макляк, М.В. Богданович, О.К. Грибанова, В.К. Котирло та ін). Сучасний стан методики навчання дітей математики. Перспективи розвитку методики формування елементарних	2

	математичних уявлень у дітей дошкільного віку.	
8,9, 10	Розвиток у дітей уявлень про число, лічбу та обчислення в різних вікових групах ЗДО. Методика проведення занять з навчання дітей лічби, розв'язання арифметичних прикладів та задач. Етапи розвитку лічбової діяльності. Сенсорна основа у формуванні уявлень і понять про множину. Особливості сприйняття та відображення множини дітьми раннього віку. Навчання дітей угрупованню предметів за різними ознаками. Формування уявлень про рівність та нерівність множин. Методика ознайомлення дітей з множинами в різних вікових групах. Завдання навчання дітей лічби в різних вікових групах дитячого садка. Навчання дітей кількісної та порядкової лічби. Лічба за участю різних аналізаторів. Особливості розвитку у дітей уявлень про натуральний ряд чисел. Засвоєння взаємозворотних відносин між числами, які знаходяться поруч. Підготовка дітей до обчислювальної діяльності: знайомство з цифрами, умовними знаками (плюс, мінус, дорівнює). Вивчення кількісного складу числа з одиниць на конкретному матеріалі, склад числа з двох менших чисел. Особливості обчислювальної діяльності дітей старшого дошкільного віку.	6
11,12,13	Методика формування у дітей уявлень про величину предметів та вимірювання величини. Особливості розвитку у дітей уявлень про форму предметів та геометричні фігури. Методика формування уявлень про форму предметів та геометричні фігури в різних вікових групах. Поняття про величину предметів. Основні якості величини. Особливості сприйняття величини предметів у ранньому та дошкільному віці. Роль слова в сприйнятті та порівнянні величини предметів. Методика навчання дітей засобам обстеження та порівняння предметів за довжиною, шириною, висотою; ознайомлення з вагою та об'ємом. Розвиток окоміру. Формування у дітей уявлень про вимірювання різних величин за допомогою умовної міри та загальноприйнятих мір.	6
14,15,16	Особливості сприйняття дітьми предметів та геометричної фігури. Обстежувані дії та їх роль у пізнанні форми. Роль слова в сприйманні та формуванні уявлень про форму. Завдання та засоби ознайомлення дітей з формою предметів. Методика навчання дітей вміння розрізняти та називати геометричні фігури. Групуювання та порівняння геометричних фігур за різними ознаками.	6

	Використання дидактичних ігор та вправ у класифікації уявлень про форму.	
17,18,19	Формування уявлень про час у дітей дошкільного віку. Поняття про простір та просторові орієнтири. Генезис просторових орієнтирів у дітей. Завдання з формування у дітей уявлень та понять про простір. Методика формування у дітей уявлень та понять про простір. Методика формування орієнтування у просторі у дітей різних вікових груп. Дидактичні ігри та вправи для розвитку орієнтації у просторі. Час і його ознаки. Особливості сприйняття часу дітьми різного віку. Завдання, зміст ознайомлення з системою мір: доба, тиждень, рік, місяць. Розвиток чуття часу у дітей старшого дошкільного віку; здібності планування в часі діяльності, регулювання темпу та режиму роботи з формування, в залежності від відведеного часу та обсягу роботи. Єдині просторово-часові уявлення у дітей.	6
20,21	Наступність у змісті та методах навчання дітей математики у ЗДО та школі. Цеглинко Лего в ЗДО та НУШ. Дидактичні ігри з цеглинками Лего. Місце логічних вправ та завдань, як засобів цікавої математики в педагогічному процесі.	4
22,23	Особливості навчання дошкільника математиці в сім'ї. Форми роботи ЗДО з сім'єю в процесі формування елементарних математичних уявлень: індивідуальні та групові консультації, батьківські збори, семінари, конференції, лекції, «ярмарки ідей» тощо.	4
	Усього	46

11. Перелік питань для лабораторних занять

№ заняття	Назва питань	Кількість годин
		для денної форми
	Лабораторні заняття не передбачені*	

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи студента є: навчитися користуватися бібліотечними фондами і каталогами, працювати з літературними джерелами, складати конспекти, аналізувати матеріал, порівнювати різні наукові концепції та робити висновки.

Види самостійної роботи студента:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій навчальній програмі дисципліни;
- підготовка до виконання модульної контрольної у вигляді тестування;
- відвідування консультацій (згідно графіку консультацій кафедри);
- написання курсової роботи;
- підготовка до складання диференційованого заліку, екзамену за контрольними питаннями.

**Питання
для самостійного вивчення студентами**

№ з/п	Назва питань	Кількість годин
		для денної форми
1	Зв'язок методики формування елементарних математичних уявлень з іншими науками.	8
2	Історія розвитку числа та лічби. Старовинні українські міри.	8
3	Значення математичної освіти для всебічного розвитку особистості. Завдання з формування елементарних математичних уявлень у дошкільників (освітні та виховні).	8
4	Ігри та ігрові вправи в навчанні. Особливості організації навчання математики в різновіковій групі ЗДО.	10
5	Внесок Г. Леушиної в теорію та практику формування елементарних математичних уявлень у дошкільників. Перспективи розвитку методики формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку.	10
6	Сенсорна основа у формуванні уявлень і понять про множину. Методика ознайомлення дітей з множинами в різних вікових групах. Правила лічби. Методичні прийоми та послідовність роботи з арифметичними задачами та прикладами.	10
7	Поняття про величину предметів. Основні якості величини. Особливості сприйняття величини предметів у ранньому та дошкільному віці. Розвиток окоміру.	6
8	Роль слова в сприйманні та формуванні уявлень про форму. Використання дидактичних ігор та вправ у класифікації уявлень про форму.	6
9	Поняття про простір та просторові орієнтири. Генезис просторових орієнтирів у дітей. Єдині просторово-часові уявлення у дітей.	6
10	Вимоги сучасної початкової школи до математичної підготовки у ЗДО.	5
11	Форми роботи ЗДО з сім'єю в процесі формування елементарних математичних уявлень.	4
	Разом	81

13. Індивідуальне завдання

Курсова робота.

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання:

Методи за характером навчально-пізнавальної діяльності студентів: проблемного навчання (проблемного викладення матеріалу, створення проблемних ситуацій); частково-пошуковий (евристичних запитань).

Методичні прийоми як компоненти методів: вербальні (бесіда, пояснення); ілюстративно-демонстраційні (ілюстрування, демонстрування); прикладні (практичні завдання).

Методи за формою організації навчання: лекції; практичні заняття; самостійна робота студентів (позааудиторна).

Методи оцінювання: усний контроль (усний індивідуальний, усний фронтальний) письмовий контроль (письмовий фронтальний); тестовий контроль.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєння студентами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань студентів під час практичних занять, оцінювання виконання студентами самостійної роботи та індивідуальних завдань, проведення і перевірки письмових контрольних робіт, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому практичному занятті. Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування чи написання студентами контрольних робіт), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу студентів. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Підсумковий контроль здійснюється у формі диференційованого заліку, екзамену.

16. Розподіл балів, які отримують студенти

МОДУЛЬ І

Види робіт/ контролю	Перелік тем									
	Тема 1	Тема 2	Тема 3.	Тема 4.			Тема 5.	Тема 6.		
	Практичне заняття									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Опитування	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Модульна контрольна робота										6
Презентація дидактичних ігор на практичному занятті								4	4	4
Виконання завдань самостійної роботи	2	2	2	2			2	2		
Всього за темами	6	6	6	14			6	32		
Диференційований залік	30									
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100									

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами опитування

Бали	Критерії оцінювання
4	Питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання. Студент вільно володіє науково-понятійним апаратом.
3	Питання розкрито з несуттєвими помилками, що свідчить про добре засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання. Студент володіє науково-понятійним апаратом.

2	Питання розкрито частково, що свідчить про достатнє засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання. Студент володіє науково-понятійним апаратом з суттєвими помилками.
1	Механічне відтворення матеріалу з помилками, неточності у використанні науково-понятійного апарату.
0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала та критерії оцінювання виконання контрольної роботи

Бали	Критерії оцінювання
6	Відповідь надана у письмовій формі, повна (не менше 90% потрібної інформації) та правильна.
5	Відповідь надана у письмовій формі, достатньо повна (не менше 75% потрібної інформації) або повна з незначними неточностями.
4	Відповідь надана у письмовій формі, неповна (не менше 60% потрібної інформації) з несуттєвими помилками.
3	Відповідь надана у письмовій формі, коротка (менше 30% потрібної інформації) із помилками.
2	Відповідь надана у письмовій формі, коротка (менше 15% потрібної інформації) із суттєвими помилками
0	Відповідь відсутня.

Шкала та критерії оцінювання презентації дидактичних ігор на практичному занятті

Бали	Критерії оцінювання
4	Проведення дидактичної гри здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
3	Проведення дидактичної гри здійснене у неповному обсязі, містить несуттєві помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на середньому рівні.
2	Проведення дидактичної гри здійснене не у повному обсязі, містить несуттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Проведення дидактичної гри не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали	Критерії оцінювання
2	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
1	Виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі, містить несуттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача

	вищої освіти як достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами складання диференційованого заліку

Завдання	Бали	Критерії оцінювання
1. Тестування	0-10	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($1 \times 10 = 10$), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.
2, 3. Питання макс. по 10 балів	9-10	Питання розкрито повністю, відповідь обґрунтована, логічно побудована, що свідчить про високий засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	6-8	Питання розкрито, матеріал викладений у логічній послідовності, відповідь правильна або із незначними неточностями, що свідчить про достатній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	3-5	Питання розкрито в цілому, відповідь містить несуттєві помилки, що свідчить про середній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	0-2	Механічне відтворення матеріалу із суттєвими помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для заліку
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82 – 89	B – дуже добре	4 – добре
74 – 81	C – добре	
64 – 73	D – задовільно	
60 – 63	E – достатньо	3 – задовільно
35 – 59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	2 – незадовільно
0 – 34	F – незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:

– при семестровому контролі у вигляді диференційованого заліку на поточний контроль може бути відведено від 70 до 100 балів (для допуску до диференційованого заліку необхідно мати не менше 35 балів поточної успішності).

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином:

- робота на лабораторних заняттях (усні відповіді, виконання завдань, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до 70 балів.

Присутність на лекціях не оцінюється в балах. Пропуски лабораторних занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене практичне заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів. При тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 35 балів у випадку диференційованого заліку), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є диференційований залік. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті імені Юрія Кондратюка».

МОДУЛЬ II

Види робіт/ контролю	Перелік тем															
	Тема 6.			Тема 7.			Тема 8.			Тема 9.			Тема 10.		Тема 11.	
	Практичне заняття															
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Опитування	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Презентація дидактичних ігор на практичному занятті						2			2			2				
Виконання завдань самостійної роботи	2			2			2			2			2		2	
Всього за темами	8			10			10			10			6		6	
Екзамен	50															
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100															

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами опитування

Бали	Критерії оцінювання
2	Питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання. Студент вільно володіє науково-понятійним апаратом.
1,5	Питання розкрито з несуттєвими помилками, що свідчить про добре засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання. Студент володіє науково-понятійним апаратом.
1	Питання розкрито частково, що свідчить про достатнє засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання. Студент володіє науково-понятійним апаратом з суттєвими помилками.
0,5	Механічне відтворення матеріалу з помилками, неточності у використанні науково-понятійного апарату.

0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
---	---

Шкала та критерії оцінювання презентації дидактичних ігор на практичному занятті

Бали	Критерії оцінювання
2	Проведення дидактичної гри здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
1	Проведення дидактичної гри здійснене у неповному обсязі, містить несуттєві помилки, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на середньому рівні.
0,5	Проведення дидактичної гри здійснене не у повному обсязі, містить несуттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Проведення дидактичної гри не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали	Критерії оцінювання
2	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
1	Виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі, містить несуттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами складання екзамену

Завдання	Бали	Критерії оцінювання
1. Тестування	0-10	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($0,1 \times 10 = 1$), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.
2, 3. Питання макс. по 20 балів	16-20	Питання розкриті повністю, відповідь обґрунтована, логічно побудована, що свідчить про високий засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	11-15	Питання розкриті, матеріал викладений у логічній послідовності, відповідь правильна або із незначними неточностями, що свідчить про достатній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	6-10	Питання розкриті в цілому, відповідь містить несуттєві помилки, що свідчить про середній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	0-5	Механічне відтворення матеріалу із суттєвими помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання

		програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
--	--	---

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82 – 89	B – дуже добре	4 – добре
74 – 81	C – добре	
64 – 73	D – задовільно	3 – задовільно
60 – 63	E – достатньо	
35 – 59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	2 – незадовільно
0 – 34	F – незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них: при підсумковому контролі у вигляді екзамену 50 балів відведено на поточний контроль, а 50 балів – на підсумковий (для допуску до екзамену необхідно мати не менше 25 балів поточної успішності).

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються так (розподіл орієнтовний):

- робота на практичних заняттях (відповіді, виконання практичних завдань, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до 50 балів.

Присутність на лекціях і практичних заняттях не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 25 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є екзамен. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті імені Юрія Кондратюка».

Вивчення ОК22 передбачає написання курсової роботи у 4 семестрі. Орієнтовна тематика курсових робіт та методичні вказівки до написання курсової роботи представлено на дистанційній платформі Moodle: <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=3860>, а також на кафедрі психології та педагогіки у друкованому вигляді.

Шкала і критерії оцінювання результатів виконання та захисту курсових робіт (проектів)

Виконання		Захист
змістової частини	оформлення	
0-50	0-10	0-40

Захист курсової роботи (проєкту) є *обов'язковим*.

За умови відсутності хоча б однієї частини чи інших складових елементів, передбачених методичними рекомендаціями, курсова робота (проєкт) *до захисту не допускається*.

Змістова частина	
36-50	Робота виконана з дотриманням вимог нормативних документів та Методичних рекомендацій до виконання курсових робіт (проєктів). Чітко обґрунтований вибір об'єкту, предмету дослідження, актуальність теми, чітко визначена мета та описані методи дослідження. В роботі здійснений глибокий та ґрунтовний аналіз проблеми, яка досліджується, використані сучасні вітчизняні та закордонні джерела літератури, наведені результати власного дослідження, проведеного на високому рівні, отримані результати обґрунтовані, поставлені в роботі завдання досягнуті повністю. Робота містить обґрунтовані висновки, які чітко корелюються з поставленими завданнями, надані переконливі рекомендації.
21-35	Робота виконана з дотриманням вимог нормативних документів та Методичних рекомендацій до виконання курсових робіт (проєктів). Обґрунтований вибір об'єкту, предмету, актуальність теми, визначена мета та описані методи дослідження; поставлені завдання виконані повністю, тема роботи розкрита, аналіз стану проблеми здійснено на середньому рівні, в основному з використанням вітчизняних джерел літератури; наведені результати власного дослідження, які проведені на середньому рівні; отримані результати, зроблені висновки та рекомендації обґрунтовані, але не повною мірою або непереконливо, простежується нечіткість відповідності висновків поставленим завданням та проведеним дослідженням.
6-20	Робота виконана в цілому з дотриманням вимог нормативних документів та Методичних рекомендацій до виконання курсових робіт (проєктів). Обґрунтування вибору об'єкту, предмету, актуальності теми здійснено недостатньо, формально, поставлені завдання в переважній більшості виконані, тема роботи розкрита на достатньому рівні, але спостерігаються недоліки змістового характеру; аналіз стану проблеми проведено поверхнево, з використанням лише вітчизняних джерел літератури, без опрацювання або з незначним опрацюванням сучасних джерел. Мета роботи сформульована нечітко; наведені результати власного дослідження містять неглибоке обґрунтування або не обґрунтовані; висновки правильні, але не повні або не повною мірою забезпечується їх відповідність поставленим завданням та/або проведеним дослідженням, рекомендації в переважній більшості непереконливі.
0-5	Робота не відповідає вимогам Методичних рекомендацій до виконання курсових робіт (проєктів). Тема роботи не розкрита, об'єкт, предмет, методи дослідження не визначені, актуальність теми не аргументована або аргументація є суттєво недостатньою. Розділи в теоретичній частині не пов'язані між собою або порушена логічна послідовність викладення матеріалу, відсутній огляд сучасних джерел літератури, аналіз визначеної проблеми не проведений або виконаний із суттєвими помилками, поверхнево; практична частина роботи не містить власних досліджень або вони є неактуальними, не відповідають поставленим у роботі завданням. Висновки та пропозиції не відповідають темі роботи та поставленим завданням чи проведеному дослідженню та/або сучасним вимогам, та/або відсутні, частково відсутні, помилково визначені, не корелюють між собою.
Оформлення	

9-10	Матеріал структурований, повністю відповідає вимогам Методичних рекомендацій до виконання курсових робіт (проектів) в частині оформлення, викладений чітко, стисло, зрозуміло. Текст, ілюстрації, таблиці виконані з використанням текстових та графічних редакторів. Ілюстративний матеріал повністю та з високою наочністю розкриває та доповнює зміст роботи.
6-8	Матеріал структурований, відповідає вимогам Методичних рекомендацій до виконання курсових робіт (проектів) в частині оформлення, викладений чітко, стисло, зрозуміло, але текст містить стилістичні помилки та/або незначні невідповідності вимогам. Текст, ілюстрації, таблиці виконані з використанням текстових та графічних редакторів. Ілюстративний матеріал повністю, але з недостатньою наочністю та/або точністю розкриває та доповнює зміст роботи.
3-5	Матеріал структурований, в цілому відповідає вимогам Методичних рекомендацій до виконання курсових робіт (проектів) в частині оформлення, однак викладений не стисло, не чітко, текст містить граматичні та/або стилістичні помилки. Ілюстративний матеріал не повністю та/або недостатньо наочно розкриває та доповнює зміст роботи.
0-2	Структура та оформлення роботи в цілому не відповідають вимогам Методичних рекомендацій до виконання курсових робіт (проектів). Матеріал викладено нечітко, не стисло, текст містить значну кількість граматичних та/або стилістичних помилок. Ілюстративний матеріал не сприяє розкриттю та доповненню змісту роботи.
Захист	
31-40	Здобувач під час захисту демонструє вміння застосовувати глибокі теоретичні знання для практичного вирішення актуальних питань; вільно формулює основні положення роботи та дає правильні, змістовні, розгорнуті, логічно побудовані відповіді на питання; вільно, на високому рівні обґрунтовує рішення поставлених у роботі завдань; повністю та глибоко володіє матеріалом. Відповіді можуть містити незначні неточності, які здобувач зумів повністю виправити після того, як на них було акцентовано увагу з боку членів комісії. Високий рівень якості доповіді: доповідь логічна, послідовна, змістовна. Захист супроводжується необхідними наочними матеріалами, які розкривають сутність роботи, здобувач вміло оперує ними.
21-30	Здобувач під час захисту в цілому демонструє вміння застосовувати теоретичні знання для практичного вирішення актуальних питань; вільно формулює основні положення роботи, володіє матеріалом та обґрунтовує рішення поставлених у роботі завдань на середньому рівні. Відповіді на питання повні, логічні, але містять незначні неточності, які здобувач не зумів повністю виправити після того, як на них було акцентовано увагу з боку членів комісії. Рівень якості доповіді середній: доповідь логічна, послідовна, змістовна, з незначними неточностями. Захист супроводжується необхідними наочними матеріалами, які в цілому розкривають сутність роботи, здобувач оперує ними на середньому рівні.
11-20	Здобувач під час захисту володіє змістом роботи та обґрунтовує запропоновані рішення поставлених у роботі завдань на достатньому рівні, доповідь прочитана за текстом. Відповіді на запитання нечіткі, неповні, порушена логічність їх викладення, містять помилки та неточності, які здобувач не зумів виправити після того, як на них було акцентовано увагу з боку членів комісії. Рівень якості доповіді достатній: доповідь в цілому логічна, послідовна, однак не повною мірою розкриває зміст роботи, містить неточності та/або помилки. Захист супроводжується необхідними наочними матеріалами, які недостатньо повно розкривають сутність роботи, здобувач оперує ними невпевнено, але на достатньому рівні.

0-10	Здобувач під час захисту не володіє або частково, на низькому рівні володіє змістом роботи, не демонструє здатність обґрунтувати рішення поставлених у роботі завдань; доповідь прочитана за текстом, викладена нечітко та невпевнено. Відповіді на запитання відсутні, фрагментарні або із суттєвими помилками, які здобувач не зумів виправити після того, як на них було акцентовано увагу з боку членів комісії. Рівень якості доповіді низький: у доповіді порушена логічна послідовність викладення основних положень дослідження, не розкривається зміст роботи, доповідь містить суттєві помилки. Захист супроводжується наочними матеріалами, які не розкривають зміст роботи, здобувач ними не оперує, або необхідні наочні матеріали відсутні.
-------------	---

**Таблиця - Шкала оцінювання результатів підготовки та захисту
курсової роботи (проєкту)**

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
74-81	C	
64-73	D	Задовільно
60-63	E	
35-59	FX	Незадовільно
0-34	F	

17. Методичне забезпечення

1. «Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень дошкільників»: опорний конспект лекцій для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 012 «Дошкільна освіта» / Укл. Л. П. Клевака, О. І. Гришко. Полтава : Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2023 року. 40 с.

2. «Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень дошкільників»: плани практичних занять для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 012 «Дошкільна освіта» / Укл. Л. П. Клевака, О. І. Гришко. Полтава : Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2023 року. 14 с.

3. Методичні рекомендації з написання курсової роботи з навчальної дисципліни «Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень дошкільників» для студентів спеціальності 012 «Дошкільна освіта» / Укл. Л. П. Клевака, О. І. Гришко. Полтава : Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2022 року. 16 с.

18. Рекомендована література

Базова

1. Березовська Л. Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку : навчальний посібник. Івано-Франківськ : НАІР, 2022. 252 с.

2. Зайцева Л. І. Формування математичної компетентності у дітей дошкільного віку : навч. посіб. СТАТУС, 2021. 296 с.
3. Зайцева Л. Парціальна програма «Формування математичної компетентності у дітей дошкільного віку». Мелітополь. 2021. 48 с.
4. Пагута Т.І. Методика формування елементарних математичних уявлень у дошкільників: навч.-метод. посіб. Львів, «Новий Світ-2000», 2023. 300 с.
5. Perry B., Severina E., Thiel O. Mathematics in Early Childhood. Research, Reflexive Practice and Innovative Pedagogy. Taylor & Francis, 2020. 230 p.
6. Ray L. Preschool Math Workbook For Toddlers Ages 2-4. Independently Published, 2020. 88 p.
7. Sharif-Rasslan A., Hassidov D. Special Issues in Early Childhood Mathematics Education Research. Learning, Teaching and Thinking. Brill, 2022. 324 p.

Допоміжна

1. Брежнева О.Г. Теорія і практика математичного розвитку дітей 3-6 років у системі дошкільної освіти : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.08. Київ, 2019. 660 с.
 2. Гришко О.І. Особливості використання логічних блоків дьенеша в інтелектуальному розвитку дітей дошкільного віку / Л.П. Клевака, О.І. Гришко // Технології розвитку інтелекту. 2021. Т. 5. Вип. 1. URL : <https://reposit.nupp.edu.ua/handle/PoltNTU/9335>
 3. Гришко О.І. Освітньо-розвивальний потенціал LEGO-технології в інтелектуальному розвитку дитини дошкільного віку / Л.П. Клевака, О.І. Гришко // *Технології розвитку інтелекту*. 2020. Том. 4, №2 (27). URL : <https://reposit.nupp.edu.ua/handle/PoltNTU/8565>
 4. Гришко О.І. Розвиток у дітей дошкільного віку логіко-математичних уявлень та умінь у процесі використання логічних блоків Дьенеша та паличок Кюїзенера / О.А. Гнізділова, О.І. Гришко, Л.П. Клевака // *Вісник Черкас. нац. ун-ту ім. Б. Хмельницького* : Серія «Педагогічні науки». Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2020. Вип. № 4. С. 199-206.
 5. Дорошенко Т. М., Мацько В. В. Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень : навч. посіб. Кременчук : ПП «Бітарт», 2019. 96 с.
 6. Іщенко Л.В. Педагогічні технології супроводження процесу формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку : навч. посіб.. Умань : ПП Жовтий О. О., 2013. 149 с.
 7. Кіндрат І. Математичний диктант – метод моніторингу компетентності дітей. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2021. № 2. С. 22-25.
 8. Косенчук О.Г, Новик І.М., Венгловська О.А., Куземко Л.В. Державний стандарт дошкільної освіти : особливості впровадження. Харків : Вид-во «Ранок», 2021. 240 с.
 9. Лисенко Г., Цетковська О. Сім раз відмір, або як навчити дітей вимірювати. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2021. № 2. С. 30–33.
 10. Магочкіна О. На що схожі цифри. *Палітра педагога*. 2021. № 1. С.18-19.
 11. Ониксимова Т. Лабораторія вимірювань: цикл занять для дітей старшої групи. *Палітра педагога*. 2021. № 1. С. 14–17.
 12. Острань Р., Музика Г. Ігри математичні – цікаві та незвичні : дидактичні ігри для дітей дошкільних груп. *Палітра педагога*. 2021. № 1. С. 12–13.
 13. Сучасні технології формування логіко-математичної компетентності в дітей дошкільного та молодшого шкільного віку / за заг. ред. Н.П. Тарнавської., Н.Ю. Рудницької, Ю.М. Мурашевич. Житомир: ФОП «Левковець», 2015. 430 с.
 14. Щербаківа К.Й., Брежнева О.Г. Теорія і методика логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку: навч. посіб. Мелітополь. 2015. 200 с.
 15. Hryshko O. Estudo experimental o desenvolvimento vocabulário de crianças pré-escolares mais velhas ao conhecerem profissões / Hryshko, O.; Hnizdilova, O.; Lukashova, Y.; Bursova, S.; Yudina, N. // *Revista on line de Política e Gestão Educacional*, Araraquara, 2021. – v. 25. – n. esp.3. – p. 1860–1873.
- Zvonkin A. K. ·Math from Three to Seven. The Story of a Mathematical Circle for Preschoolers. 2011. 300 p.

19. Інформаційні ресурси

Сторінка курсу на платформі Moodle: <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=3860>